

TUDOR CHIUARIU

Tudor Chiuariu (n. 13 iulie 1976) este un jurist român, care a absolvit cursurile Facultății de Drept din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași (2000). A urmat ulterior cursuri postuniversitare la Facultatea de Drept din cadrul Academiei de Poliție „Al. I. Cuza” din București (2003) și apoi cursuri postuniversitare în dreptul Uniunii Europene la Universitatea Central-Europeană CEU, Budapesta, Ungaria (2006) și Academia de Drept European ERA, Trier, Germania (2005, 2006, 2007). Din anul 2003, este doctorand în Drept procesual penal la Facultatea de Drept din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași.

După absolvirea facultății, în anul 2000, a lucrat ca avocat, membru al Baroului Iași și asistent la Facultatea de Drept a Universității „Petre Andrei” din Iași (2000-2007), predând cursurile de „Jurisprudența Curții Europene de Justiție” și „Sistemul judiciar al Uniunii Europene”, precum și seminariile de „Drept administrativ” și „Drept constituțional”.

În ianuarie 2005, după formarea Guvernului Tăriceanu, Tudor Chiuariu a fost numit în funcția de Secretar de Stat la Cancelaria Primului-Ministru, Șeful Departamentului de Inspecție a Primului-Ministru.

După reorganizarea Departamentului, în iulie 2005, el a fost desemnat Șef al Departamentului pentru Lupta Antifraudă

DLAF, structură specializată în controlul fondurilor europene. În contextul eforturilor pentru integrarea europeană, Tudor Chiuariu a deținut responsabilități în domenii-cheie ale reformei sistemului administrativ și judiciar, fiind membru în Consiliul pentru coordonarea implementării Strategiei Naționale Anticorupție (2005-2007) și Președinte al Comisiei interministeriale pentru finalizarea sistemului unitar de salarizare a funcționarilor publici (2005-2006).

La data de 5 aprilie 2007, Tudor Chiuariu a fost numit în funcția de ministru al justiției în Guvernul Tăriceanu, funcție deținută până la 10 decembrie 2007.

Activitatea sa a fost marcată de realizarea unui proiect al unui nou cod de procedură penală în care „noile proceduri să fie echitabile, simple, rapide, ușor de aplicat. Ele trebuie să conducă la rezolvarea unora dintre bolile cronice ale sistemului nostru judiciar: supraîncărcarea Parchetelor și instanțelor, durata excesivă a procedurilor, deschiderea unor proceduri abuzive, tergiversarea nejustificată a cauzelor, nefinalizarea dosarelor din motive procedurale”.

1. Vi se pare oportună schimbarea sistemului judiciar român, prin renunțarea la un grad de jurisdicție?

Da. Am enunțat-o la audierea din Parlament în calitate de candidat la funcția de ministru al justiției, iar codurile de procedură finalizate în timpul mandatului meu au reflectat această opțiune.

2. Considerați că ar fi necesară o reșezare a sistemului judiciar în teritoriu, cu desființarea judecătoriilor (o asemenea reformă au adoptat de curând Olanda și Franța, vizând desființarea unor instanțe mici), încât să existe trei grade ale instanțelor, astfel cum există în majoritatea covârșitoare a statelor europene: tribunal,

curți de apel (sau de justiție) și Înalta Curte? Aceasta ar presupune consecințe benefice pentru resursele umane și materiale pentru sistem, posibilitatea unei judecări mai bune pe fond, eliminarea unei noi judecări pe fond în apel, instituirea recursului drept cale de atac limitată strict la problemele de drept. Înalta Curte de Casație și Justiție ar trebui să apară ca instituția judiciară ce s-ar pronunța pe întrebări preliminare vizând aplicarea unor texte de lege și recursurile împotriva sentințelor curților de apel.

Nu, cel puțin deocamdată. Când România va ajunge aproape de nivelul de trai din țările menționate, ne putem gândi la o asemenea reformă. În acest moment, ar însemna limitarea accesului la justiție pentru cetățenii cu venituri reduse.

3. Apreciați că este necesară eliminarea căii de atac a apelului pentru cauzele mai simple? Dispozițiile din noile coduri de procedură sunt de ajuns?

Apelul trebuie să rămână calea de atac ordinară, generală, devolutivă în fapt și în drept.

4. În Germania, spre exemplu, în cauzele simple (plângerile contravenționale, pretențiile comerciale, litigiile de muncă) se parcurge o procedură prealabilă administrativă pentru ca în fața instanței să fie adus doar recursul, acesta fiind judecat de un singur judecător. Considerați necesară crearea unui astfel de filtru?

În cauzele simple, da, nu însă în litigiile de muncă.

5. Vedeți ca fiind o măsură favorabilă sistemului judiciar desființarea instanțelor militare, instanțe menținute cu un statut special și integrarea acestora în

cadrul tribunalelor obișnuite și Curții de Apel București, ca secții militare sau completuri specializate, judecătorii urmând a avea drepturi similare judecătorilor din întreg sistemul judiciar?

Da.

6. Care considerați că ar fi rolul Consiliului Superior al Magistraturii în sistemul judiciar român? E necesar ca acesta să aibă în componență mai mulți reprezentanți ai societății civile? De cine să fie numiți ori cine să-i aleagă? Care ar fi criteriile pe care trebuie aceștia să le îndeplinească? E necesar să aibă o înalta pregătire profesională și un statut profesional superior: profesori universitari, avocați renumiți, foști judecători la Curțile Europene? E necesară reprezentarea celorlalte profesii judiciare (avocați, notari, consilieri judiciari) în C.S.M.?

Așa cum am precizat deja în proiectul meu de revizuire a Constituției, Consiliul va continua să îndeplinească trei funcții fundamentale: atribuția de sancționare disciplinară, atribuția de numire în funcțiile importante ale sistemului judiciar, apărarea reputației și independenței magistraților. Componența sa va fi una restrânsă - 11 membri: Ministrul Justiției, Procurorul General, Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție (membri de drept, pe perioada mandatului), un reprezentant ales de adunările generale ale judecătorilor Curților de Apel, un reprezentant al Parchetelor de pe lângă Curțile de Apel, un reprezentant ales de adunările generale ale judecătorilor Tribunalelor, un reprezentant al Parchetelor de pe lângă Tribunale, președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România, un reprezentant al organizațiilor profesionale ale magistraților, un reprezentant al organizațiilor non-guvernamentale din domeniul justiției, un reprezentant al

facultăților de drept acreditate conform legii. Membrii aleși sau desemnați beneficiază de un mandat de 6 ani, care nu poate fi reînnoit, magistrații aleși nu se mai pot întoarce în magistratură, beneficiază de o pensie pe viață, egală cu indemnizația de membru al Consiliului, care, la rândul ei, e egală cu cea mai mare indemnizație/salariu din sectorul public, nu pot practica ulterior avocatura. Președintele U.N.B.R. și ceilalți reprezentanți nu pot practica avocatura pe perioada mandatului.

7. Ce cale de recrutare în magistratură considerați că ar fi corespunzătoare situației actuale a societății românești: recrutarea printr-o școală superioară de pregătire deschisă oricărui absolvent al facultății de drept ori recrutarea prin examene după un număr de ani vechime în diverse profesii juridice? Considerați că se asigură o calitate net superioară a pregătirii magistraților prin o școală superioară de magistratură?

Depinde ce fel de pregătire vrem să favorizăm. Institutul favorizează pregătirea teoretică, recrutarea în funcție de vechime cea practică. Aș opta pentru cel de-al doilea sistem, examen pentru cei cu un anumit număr de ani vechime, cel puțin 10, care are și avantajul de a aduce în sistem oameni cu o anumită experiență de viață, necesară îndeplinirii actului de dreptate.

8. Apreciați că sistemul actual de învățământ din facultățile de drept din România suferă de lacune în ce privește pregătirea studenților în diversele ramuri de drept? Dacă răspunsul în viziunea dumneavoastră e afirmativ, puteți indica aceste lacune? Care ar fi rezolvarea lor și cum apreciați că este necesar să se schimbe sistemul de învățământ din facultățile de drept? E necesară o

colaborare strânsă între instanțe, birourile de avocați și facultățile de drept în ce privește practica studenților? Cum să se materializeze o astfel de colaborare care să fie efectivă, iar nu numai formală? Școala românească de drept poate deveni competitivă, în spațiul concurențial al Uniunii Europene?

Cea mai gravă lacună mi se pare modul cum sunt recrutați profesorii. De cele mai multe ori, ei sunt ori membri ai unei „familii” universitare, ori urmează exclusiv cariera academică. Facultățile noastre de drept ar trebui deschise către practicieni și visiting profesori din străinătate. De aici pleacă toate celelalte probleme, printre care și slaba pregătire teoretică. Practica ar trebui deschisă nu numai către societățile de avocatură, dar și către firmele private și structurile guvernamentale sau autoritățile locale. De exemplu, dacă vrei să faci carieră ca judecător de comercial, are mai mare relevanță să cunoști activitatea de zi cu zi a unei firme private.

9. Considerați că situația socială și economică a României influențează defavorabil alegerea unei anumite profesii juridice? Apreciați că interesele materiale au condus mulți absolvenți de drept de a alege una sau alta dintre profesiile juridice? Dacă răspunsul este afirmativ, cum se poate preveni o astfel de tendință?

Aceasta tendință s-a estompat în ultimii ani, până în 2009, datorită creșterii semnificative a salariilor magistraților. Ea este pusă din nou sub semnul întrebării de politicile promovate începând cu anul 2009. O salarizare competitivă, alături de un pachet de avantaje (pensii, servicii medicale) este singura soluție pentru ca absolvenții de drept bine pregătiți să vină în continuare către magistratură.

10. În urma numeroaselor condamnări ale României la CEDO, care sunt măsurile pe care le vedeți a fi adoptate pentru a preîntâmpina, pe de o parte, plângeri la CEDO, iar pe de altă parte condamnări în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului? Considerați că judecătorii poartă vina exclusivă a acestor condamnări? Sau justițiabilul român nu cunoaște condițiile în care poate sesiza instanța de la Strasbourg, multe plângeri fiind informate?

Este evident că vina exclusivă nu poate fi a judecătorilor, care poartă, totuși, o mare parte din responsabilitate. Singurul răspuns la această problemă este creșterea calitativă a actului de justiție. Numărul mare de plângeri este un indicator al încrederii scăzute în sistemul judiciar național.

11. Considerați că și în prezent, în lume și în România, puterea politică exercită influență sau control asupra magistraților? Dacă răspunsul este afirmativ, în ce modalitate?

În mod ideal, puterile exercită un control reciproc, prin sistemul de echilibru și control reciproc, care stă la baza tuturor sistemelor democratice moderne. În practică, intervin dezechilibre, prin care una dintre puteri, deci și cea judecătorească, poate dobândi o influență exagerată asupra celorlalte.

12. Ce ar trebui să facă membrii corpului profesional al magistraților pentru întărirea independenței și sporirea încrederii publicului în *actul de dreptate*? Este necesară o educare a elevilor și adulților în acest sens?

Magistrații trebuie să fie un exemplu în societate, prin discreție, prin profesionalism, prin cumpătate. În momentul în

care magistrații vor deveni un reper real, nu numai unul formal, încrederea în actul de împărțire a dreptății va crește. Cu siguranță, introducerea unor cursuri privind mecanismele statului de drept și sistemului judiciar va contribui la înțelegerea mai bună a sistemului, și implicit, la creșterea încrederii în acesta.

13. Care apreciați că este rolul avocaților în întărirea medierii, privit din perspectiva faptului că avocații sunt primii care iau contact cu persoanele aflate în diverse conflicte? Considerați că este suficient a se prevedea obligația judecătorului de a îndruma părțile la mediere, câtă vreme medierea trebuie adusă de cele mai multe ori la cunoștința publicului anterior luării în calcul a posibilității de a introduce a acțiunii în instanță?

Eu eram în favoarea unei soluții mai radicale, în sensul obligativității efectuării medierii în anumite categorii de cauze, unde probabilitatea ajungerii la o împăcare este mai mare.

14. În ce privește problema investițiilor, considerați că sistemul judiciar român este capabil a se autofinanța, parțial și cât? Care ar fi măsurile ce trebuie luate în acest scop?

După cum a dovedit recentul raport al comisiei speciale constituite în Parlament, justiția română nu se poate autofinanța. Măsurile principale sunt două: stabilirea unui procent minim de finanțare și raționalizarea resurselor existente, inclusiv prin reșezarea gradelor de jurisdicție și a numărului de instanțe.